

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoPno/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221209059
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7221209059.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú B. C., G.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny C., dieťa rodičov: matka A. O., G.. XX.XX.XXXX, K. A. X, XXX XX O., práv. zast. JUDr. Kristínou Piovarčiovou, advokátkou, so sídlom ul. Štúrova 20, 040 01 Košice, a otec U. C., G.. XX.XX.XXXX, K. U. XX, XXX XX C., práv. zast. JUDr. Richardom Kovalčíkom, advokátom, so sídlom Rázusova 1, 040 01 Košice, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Zamieta návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala zverenia mal. B. do osobnej starostlivosti, uloženia povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletej sumou vo výške 200,- Eur mesačne a upraviť styk otca s maloletou.

2. Návrh odôvodnila tým, že od podania návrhu na úpravu rodičovských práv a povinností voči maloletej B. do dnešného dňa nebolo právoplatné rozhodnuté a maloletá navštevuje školské zariadenie v C., do ktorého dochádza z O. v týždenných intervaloch. Maloletá vstáva skoro ráno v čase 5:30 hod. a prichádza domov o 17:00 hod., pričom takéto vstávanie, cestovanie a celková záťaž, deficit oddychu, spánku a normálneho života - detský život, je pre X-ročné dieťa neúnosné a škodlivé. Jedná sa o dieťa vo vývinovom veku či už po fyzickej alebo psychickej stránke. Poukázala aj na skutočnosť, že nevlastní vodičské oprávnenie, jej manžel nemôže suplovať úlohu otca maloletej a ona aj jej manžel majú fixne stanovený pracovný čas. V odôvodnení návrhu poukázala aj na správanie otca maloletej, ktorý po maloletej chodí v stave opitosti a je naklonený ultrapravicovej ideológii. Otec pracuje v T. A., kde dosahuje príjem vo výške 1.800,- Eur v čistom, avšak svoje rodičovské povinnosti si neplní.

3. K návrhu sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý vykonal pohovor s maloletou B.. Uvedol, že maloletá vyjadrila túžbu chodiť do školy v O.. Pochopila, že striedanie sa u rodičov po týždni nie je možné, nedá sa to, už je z toľkého cestovania a hlavne ranného vstávania vyčerpaná; už nevládze vstávať ráno o 5:30 hod., potom v škole je dosť unavená a domov k mamke prichádza o 17:00 hod., musí sa učiť a potom už ide len spať. Prialo by si, aby mohla ostať bývať len s mamkou a k ockovi chodiť na návštevu cez víkend. Striedavá osobná starostlivosť v týždňových intervaloch sa nerealizuje, maloletá je u toho z rodičov, ako jej to povedia. Maloletá uviedla, že ocko nesúhlasí s tým, aby chodila do školy v O.. Kolízny opatrovník má za to, že predmetný návrh je dôvodný, opodstatnený a v najlepšom záujme maloleteho dieťaťa sa javí byť jeho zverenie do osobnej starostlivosti matky, s určením výživného zo strany otca, s čo najširšou možnou úpravou styku otca s maloletou. Zároveň úrad odporúča udeliť matke súhlas za otca k prihláseniu maloleteho dieťaťa k plneniu si povinnej školskej dochádzky na J. Š. v O. s poukázaním na

opakovane prejavenu vôľu maloletej, ako aj na ústny súhlas otca vyjadrený na súdnom pojednávaní dňa 19.10.2022 v konaní vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej sp.zn. 17P/159/2021.

II. Skutočný stav veci zistený odvolacím súdom

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ust. § 362 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) zdôrazňuje, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia bol odvolaciemu súdu doručený v priebehu odvolacieho konania v právnej veci rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. B. vedenej pod sp. zn. 19CoP/21/2023, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Košice II. (od 01.06.2023 Mestský súd Košice) sp. zn. 17P/159/2021 zo dňa 19.10.2022.

5. Okresný súd Košice II. (od 01.06.2023 Mestský súd Košice) rozsudkom sp. zn. 17P/159/2021 zo dňa 19.10.2022 rozhodol tak, že:

„I. Zveruje mal. B. C., G.. XX.X.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch so striedaním v pondelok každého týždňa v roku tak, že matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa každý párny kalendárny týždeň od pondelka od 16.00 hod. do nasledujúceho pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 16.00 hod. a otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa každý nepárny kalendárny týždeň od pondelka od 16.00 hod. do nasledujúceho pondelka párneho kalendárneho týždňa do 16.00 hod.,

- s výnimkou Vianočných sviatkov kedy bude maloleté dieťa v osobnej starostlivosti matky v párnom kalendárnom roku od 23.12. od 10.00 hod. do 25.12. do 10.00 hod. a od 27.12. od 10.00 hod. do 30.12. do 10.00 hod. V nepárnom kalendárnom roku od 25.12. od 10.00 hod. do 27.12. do 10.00 hod. a od 30.12. od 10.00 hod. do 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 10.00 hod.. V osobnej starostlivosti otca bude maloleté dieťa v párnom kalendárnom roku od 25.12. od 10.00 hod. do 27.12. do 10.00 hod., od 30.12. od 10.00 hod. do 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 10.00 hod., v nepárnom kalendárnom roku od 23.12. od 10.00 hod. do 25.12. do 10.00 hod., od 27.12. od 10.00 hod. do 30.12. do 10.00 hod.,

- s výnimkou Veľkonočných sviatkov kedy bude maloleté dieťa v osobnej starostlivosti matky v párnom kalendárnom roku od Zeleného štvrtka - Štvrtka svätého týždňa od 10.00 hod. do Veľkonočného pondelka - Pondelka vo veľkonočnej oktáve do 17.00 hod. a v osobnej starostlivosti otca v nepárnom kalendárnom roku od Zeleného štvrtka - Štvrtka svätého týždňa od 10.00 hod. do Veľkonočného pondelka - Pondelka vo veľkonočnej oktáve do 17.00 hod.,

- s výnimkou jarných prázdnin kedy bude maloleté dieťa v osobnej starostlivosti matky v nepárnom kalendárnom roku od 10.00 hod. prvého dňa prázdnin do 10.00 hod. posledného dňa prázdnin a v osobnej starostlivosti otca v párnom kalendárnom roku od 10.00 hod. prvého dňa prázdnin do 10.00 hod. posledného dňa prázdnin,

- s výnimkou letných prázdnin kedy bude maloleté dieťa v osobnej starostlivosti otca každý rok od 1.7. od 10.00 hod. do 16.7. do 10.00 hod. a od 31.7. od 10.00 hod. do 15.8. do 10.00 hod. a u matky od 16.7. od 10.00 hod. do 31.7. do 10.00 hod. a od 15.8. od 10.00 hod. do 31.8. do 10.00 hod.

II. Oba rodičia sú oprávnení a povinní maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

III. Rodičia si budú dieťa odovzdávať a preberať v školskom zariadení, ktoré navštevuje, v prípade neprítomnosti dieťaťa v zariadení v mieste bydliska rodiča, ktorého výkon osobnej starostlivosti končí.

IV. Dochádzku dieťaťa do a zo školského zariadenia, prípadne miesta jeho záujmovej činnosti po prevzatí do starostlivosti rodičom, ktorého bydlisko sa nenachádza v mieste uvedených zariadení budú rodičia zabezpečovať tak, že dieťa odovzdá do starostlivosti zariadenia rodič zabezpečujúci dieťaťu osobnú starostlivosť a po skončení vyučovania či záujmovej činnosti prevezme rodič, ktorého bydlisko sa nachádza v mieste zariadení, ktorý dieťa odovzdá druhému rodičovi v mieste bydliska.

V. Otca zaväzuje prispievať na výživu mal. B. počnúc odo dňa právoplatnosti rozsudku opakovane do budúcnosti sumou vo výške 150 eur mesačne s povinnosťou uhrádzať výživné vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

VI. Výživné otca na mal. B. za obdobie od podania návrhu neurčuje.

VII. Rodinné prídavky na maloleté dieťa bude poberať matka.

VIII. Daňový bonus na maloleté dieťa bude uplatňovať matka.

IX. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

III. Právne posúdenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 362 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

10. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

11. Podľa § 367 ods. 1 až 4 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkovi až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

12. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

13. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal či nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia je v záujme maloletého dieťaťa, ktorý je daný predovšetkým vtedy, ak záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

14. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,

- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

IV. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia

16. Po oboznámení sa s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia, odvolací súd nezhliadol osvedčenú potrebu pre okamžitý zásah súdu do pomerov medzi účastníkmi konania, zvlášť s poukazom na to, že výkon rodičovských práv a povinností bol upravený rozsudkom súdu prvej inštancie, sp. zn. 17P/159/2021 zo dňa 19.10.2022, ktorého úlohou bolo zohľadniť najlepší záujem dieťaťa. Po podaní odvolania matkou maloletej na odvolacom súde sa v súčasnosti vedie konanie vo veci samej pod sp. zn. 19CoP/21/2023.

17. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení CMP sa na nariadenie neodkladného opatrenia alternatívne vyžaduje splnenie dvoch predpokladov; prvým z nich je potreba bezodkladnosti úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia je jeho dočasný charakter, t.j. upravujú sa ním pomery, alebo zabezpečuje, že exekúcia nebude ohrozená do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej (aj keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo dotknutého subjektu ohrozené. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo ohrozenia exekúcie (znemožnenie budúceho výkonu rozhodnutia).

18. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný predbežný charakter. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť žaloby návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (uznesenie NS SR sp.zn. 2Mcd0/3/2010).

19. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa je zabezpečené aj inštitútom neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nariadi súd vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchlené a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých detí pôjde v zásade o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejmá z jeho samotného obsahu resp. aj z listinných dôkazov k nemu pripojených.

20. V prejednávanej príhode matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila dochádzaním maloletej B. do školského zariadenia z mesta O. do mesta C., v týždňových intervaloch, keď sa maloletá nachádza v starostlivosti matky. Poukázala na celkovú záťaž maloletej zahrňujúcu skoré vstávanie, cestovanie a neskorý návrat domov. Taktiež v návrhu poukázala na správanie otca maloletej. Mala za to, že nariadením neodkladného opatrenia v zmysle návrhu sa stabilizuje situácia.

21. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom návrhu matky zastáva názor, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, pretože nebola splnená naliehavosť veci, potreby a okamžitého zásahu formou neodkladného opatrenia. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno ustáliť, že by maloletej bezprostredne hrozila ujma na živote, zdraví a jej vývine v zmysle tvrdení matky. V konaní nebolo osvedčené porušenie či ohrozenie najlepšiemu záujmu maloletej B., ktoré by vyžadovalo bezodkladnú úpravu pomerov neodkladným opatrením.

22. Odvolací súd konštatuje, že zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti toho-ktorého rodiča je závažný zásah do životnej situácie dieťaťa a takýto zásah vyžaduje úplné zistenie skutkového stavu vo všetkých podstatných aspektoch. Rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (limitované zákonnou lehotou) v zásade nevytvára priestor na úplné zistenie skutkového stavu, a preto nie je vhodné ani v tomto prípade rozhodnúť o osobnej starostlivosti dieťaťa týmto spôsobom, t.j. neodkladným opatrením.

23. Vzhľadom na matkou podané odvolanie vo veci samej voči rozsudku súdu prvej inštancie, sp. zn. 17P/159/2021 zo dňa 19.10.2022, v súčasnosti prebieha odvolacie konanie pod sp.zn. 19CoP/21/2023, v ktorom sa podrobnejšie preskúma skutočný stav veci potrebný pre komplexné zhodnotenie existujúceho stavu a to v najlepšom záujme maloletej B..

24. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia

25. O trovách konania o nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne odvolací súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie vo veci samej končí. (§ 58 CMP).

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).